

فصل بیست و سوم

حوادث جاده‌ای

حوادث جاده‌ای

سوانح جاده‌ای یک پدیده اجتماعی در کشور ماست که نیاز به شناسایی ابعاد زیربنایی تر آن از قبیل مسائل فرهنگی، روانی، جامعه شناختی، تبلیغاتی، قضایی، پزشکی و نقش و جایگاه پلیس علاوه بر نارسایی‌های ناشی از فناوری از جمله کیفیت راه‌ها و خیابان‌ها، کیفیت ساخت اتومبیل‌ها و... دارد. به طور قطع آمار معلولان و مصدومان ناشی از حوادث رانندگی و جاده‌ای ۱۰ تا ۱۵ برابر میزان تلفات ناشی از آن است که عواقب جبران ناپذیر آن بی‌سرپرستی، مسائل و مشکلات روحی و روانی، هزینه‌های هنگفت درمانی و نیز مسائل جزایی و قضایی است.

عوامل موثر در تصادفات جاده‌ای:

- جاده‌های نامناسب، خودروهای فاقد ایمنی و عدم توجه رانندگان به قوانین از جمله مهمترین عوامل پیدایش حوادث جاده‌ای عنوان شده است.
- مهارت ناکافی و خطای شخصی
- بی‌توجهی به علائم و هشدارهای راهنمایی و رانندگی.
- بعضی از رانندگان بسیار سریع رانندگی می‌کنند و توجهی به تابلوی حداکثر سرعت نمی‌کنند، آنها باید سرعتشان را کنترل نموده و در جاهای مسکونی با سرعت مطمئنه رانندگی کنند.
- طراحی نامناسب جاده‌های ارتباطی

- حواس پرتی و عدم هوشیاری
- انحراف به چپ، عدم رعایت حق تقدم و عدم توجه کافی به جلو
- در هنگام عصبانیت و تندخویی و مشاجره با دیگران، رانندگی کردن
- بی توجهی بچه‌ها موقع عبور از جاده (ممکن است بدون نگاه کردن به وسط جاده بدونند).
- ندیدن افرادی که هنگام شب کنار جاده راه می‌روند از سوی راننده‌ها (ممکن است برخی رانندگان عابران را نبینند، بویژه اگر لباس آنها تیره باشد).
- نقص وسائط نقلیه
- شرایط آب و هوایی نامناسب
- جاده‌های خیس و لغزنده
- عبور حیواناتی نظیر گاو و اسب در جاده
- ضعف قوانین و مقررات

اقدامات قبل از وقوع حادثه

- به پیش بینی‌های هواشناسی توجه کنید.
- وسایل و تجهیزات اضطراری را به همراه داشته باشید:
- لاستیک زاپاس، جک، جعبه ابزار و...

- مثلت احتیاط، کپسول کوچک آتش
نشانی و جعبه کمک‌های اولیه
- چراغ قوه، باتری یدک و طناب به
طول ۵ متر
- صحبت نکردن با تلفن همراه در هنگام
رانندگی

- مقررات را رعایت کنید و به قوانین رانندگی احترام بگذارید.
- در هنگام عصبانیت و تند خویی و مشاجره با دیگران، پشت فرمان خودرو قرار
نگیرید.
- هنگام رانندگی از داروهای اعصاب و خواب آور استفاده نکنید.

- با سرعت مناسب و اعصاب آرام
رانندگی کنید.

- صحبت کردن با راننده باعث
برهم خوردن تمرکز ذهن راننده
می‌گردد، بهتر است صحبت و
شوخی را به زمان مناسب

دیگری اختصاص دهید.

- پیش از حرکت، کمربند ایمنی خود را ببندید و اطمینان حاصل نمایید که دیگر سرنشینان نیز کمربند ایمنی خود را بسته اند، استفاده از کمربند ایمنی باعث کاهش معلولیت‌ها و خسارات ناشی از رانندگی است.

- هرگز از خط ممتد وسط جاده عبور نکنید.

- با سلامتی کامل پشت فرمان اتومبیل بنشینید.

- در صورت خستگی و خواب آلودگی و یا شرایط روحی نامتعادل، از ادامه رانندگی خودداری و در محل مناسبی استراحت نمایید. بهتر است برای هر دو ساعت رانندگی، یک ربع استراحت نمایید.

- هنگام رانندگی هیچ چیز نمی‌تواند به اندازه احتیاط ضامن سلامت شما باشد.

- لزوم استفاده از کلاه ایمنی برای

موتورسواران

- به علائم و توصیه‌ها دقیقاً توجه کنید و به توصیه‌ها و تذکرات پلیس راه توجه کنید.
- بیرون بودن دست و سر از پنجره خودرو خطرات زیادی به دنبال دارد، آنها را به سرنشینان خودرو یادآور شوید.

- از سوار کردن کودکان کم سن و سال در صندلی‌های جلو، جداً خودداری نمایید.
- از خوردن هر نوع نوشیدنی و خوراکی در پشت فرمان و در هنگام حرکت اجتناب نمایید.
- از پاک نمودن شیشه‌های اتومبیل خود غفلت ننمایید.

- وسایل نقلیه نامطمئن عامل تصادف در جاده‌هاست از مسافرت با آنها خودداری کنید.

- اگر اتومبیلتان اشکال فنی دارد، آن را رفع کنید.
- برای کودکان خردسال حتماً از صندلی ویژه کودک استفاده کنید.

▪ کلیه سیستم‌های وسیله نقلیه را کنترل نمایید:

- بررسی وضعیت فنی موتور و ترمز
- بررسی وضعیت درها و قفل
- بررسی وضعیت چراغ راهنما، چراغ ترمز و چراغ جلو
- بررسی وضعیت لاستیک‌ها (عدم استفاده از لاستیک صاف)
- بررسی وضعیت کارکرد بوق، برف پاک کن، کمر بند ایمنی و آینه‌ها

▪ هنگام خرابی احتمالی وسیله نقلیه، در اولین نقطه مطمئن توقف کنید و با استفاده

از علایم ایمنی، به خصوص در تاریکی هوا، نسبت به رفع نقص آن اقدام نمایید.

▪ به میزان ظرفیت وسیله نقلیه خود، سرنشین و بار حمل نموده و از جابجایی اعضای خانواده و مسافر در اتاق بار وانت بارها، کامیونت‌ها و... خودداری نمایید.

- در موقع سفر به مناطق سردسیر و برف گیر از لاستیک یخ شکن استفاده کنید یا زنجیر چرخ به همراه داشته باشید.
- فاصله ایمنی را با اطراف خود رعایت کنید.
- به قوانین راهنمایی و رانندگی توجه نموده و آنها را رعایت کنید.
- در هنگام رسیدن به ورودی‌های شهر و روستا همیشه سرعت خود را کاهش دهید.
- اگر ترمز خودرو از کار افتاد، با استفاده از ترمز دستی، قطع گاز و تعویض دنده (دنده معکوس) آن را متوقف کنید.
- همواره با سرعت مطمئنه رانندگی کنید تا در مواقع لزوم بتوانید خودرو را به موقع کنترل و متوقف کنید.
- در مسیر حرکت به تابلوهای هشدار دهنده و خطوط وسط و کنار جاده توجه کرده و به هنگام رانندگی در شب، از نور پایین استفاده کنید.
- در موقع روشن شدن علائم خطر (چراغ آمپر آب، چراغ روغن و چراغ دینام) در اسرع وقت خودرو را متوقف کرده و علت آنرا بررسی و رفع کنید.

پیشگیری از حوادث رانندگی در هوای مه آلود

- به آهستگی حرکت کنید.
- در صورت امکان وسیله نقلیه خود را به چراغ مه شکن مجهز سازید.
- هنگام رانندگی در هوای مه آلود با نور پائین حرکت کنید.

- در صورت وجود مه غلیظ و عدم دید کافی، وسیله نقلیه خود را به منتهی الیه سمت راست جاده، هدایت کنید و ضمن توقف کامل چراغهای آن را روشن نگه دارید.
- از خطوط وسط و کنار جاده در ادامه مسیر حرکت خود استفاده نمایید.
- در صورت بخار کردن شیشه جلو از دستگاه تهویه خودرو استفاده نموده و یا شیشه سمت راننده را کمی پایین آورید، تا بخار حاصله از بین برود و مانع دید شما نشود.
- هنگام رانندگی در شرایط فوق به چراغ عقب وسیله نقلیه جلویی به عنوان راهنمای حرکت و جهت یاب، اعتماد کامل نداشته باشید.

پیشگیری از حوادث رانندگی در مواقع بارندگی و سطوح لغزنده

- در پیچها با دقت و به آرامی، گردش کنید.
- از ترمز کردن ناگهانی بپرهیزید، زیرا باعث لیز خوردن خودرو می شود.
- از فشار دادن ناگهانی پا بر روی پدال گاز یا برداشتن فشار از روی آن، خودداری کنید.
- در یک سطح لغزنده، وقتی که سرعت دارید، از تغییر ناگهانی دنده سبک به دنده سنگین خودداری نمایید.
- اگر خودرو شما لیز خورد بدون ترمز گرفتن، پدال گاز را رها کنید با خونسردی فرمان را در جهت حرکت خودرو بچرخانید تا خودرو به طور مستقیم در مسیر

صحیح قرار گیرد و تا وقتی خودرو به حالت مستقیم در نیامده از دنده سنگین تر، استفاده نکنید.

- با وسیله نقلیه جلویی، دو برابر مواقع عادی فاصله بگیرید.

اقدامات حین و بعد از وقوع حادثه

- اولین اقدام در برخورد با خودرو تصادفی، خاموش کردن موتور خودرو، گذاشتن سنگ مقابل چرخ‌ها، گذاردن در دنده مخالف شیب، کشیدن ترمزدستی و برداشتن سر باتری خودرو است.
- در صورت وجود هرگونه خطری پس از تثبیت کردن خودرو، موارد زیر را مدنظر داشته باشید:

- بلافاصله علائم هشدار دهنده برای رانندگان عبوری برقرار کنید.
- از ۱۰۰ متر قبل از تصادف، جاده را سنگ چین کرده و با نصب علائم هشدار، رانندگان عبوری را از وضعیت موجود مطلع نمایید.
- در هنگام روز می‌توانید برای هشدار از پارچه‌های رنگی استفاده کنید.

- در صورت تصادف در هنگام شب (در صورت عدم وجود بنزین، روغن و... در سطح جاده) از روشن کردن آتش در ابتدای محل سنگ چین بهره گیری نمایید.
  - چنانچه در سطح جاده بنزین، روغن، گازوئیل و... ریخته شده است با ریختن مقداری خاک یا شن بر سطح منطقه، صحنه تصادف را ایمن کنید.
  - کپسول اطفای حریق خودرو را آماده کرده تا در صورت هرگونه حریق اقدام لازم اعمال گردد.
- چنانچه حریق خودرو، در قسمت موتور باشد، هیچگاه درب کاپوت جلو را کاملاً باز نکنید و به دو طریق نسبت به اطفای حریق اقدام کنید:
    - کپسول اطفای حریق را از زیر موتور بپاشید.
    - فقط به اندازه ورود شلنگ کپسول، کاپوت را باز کنید.
  - نسبت به برقراری ارتباط با عوامل امداد نجات و جاده‌ای اقدام نمایید. شماره تلفن‌های ۱۱۰ و ۱۱۵ و ۱۴۷ می‌توانند راهنمای خوبی باشند.
  - اقدامات و کمک‌های اولیه را تا قبل از رسیدن نیروهای امدادی و اورژانس برای مصدومین انجام دهید.

- هیچگاه مصدوم را قبل از تثبیت وضعیت، بی حرکت کردن گردن و اندام‌های آسیب‌دیده، کنترل خونریزی و... از خودرو خارج نکنید، مگر اینکه ضرورت و احتمال

انفجار یا خطرات محیطی و پیرامونی

ایجاب کند.

- نحوه خروج مصدوم از داخل خودرو را فرا

بگیرید و در هنگام تصادفات مورد استفاده

قرار دهید.

- در صورت فرو رفتگی فرمان به داخل بدن، با آزادسازی ضامن و عقب کشیدن صندلی نسبت به آزاد سازی مصدوم اقدام کنید.

- در صورت گیر کردن پاها بین پدال توسط طنابی که به در بسته شده، پدال را آزاد کنید.